

“Wij zijn straks de echte mediators tussen onderzoek en onderwijs”, zegt Desirée Haan, Helicon Opleidingen. Ze doet de master Leren en Innoveren van Stoas Hogeschool. Met, net als haar medestudenten, onderzoek op de eigen werkplek.

TEKST EN
FOTOGRAFIE
ton van den born

“H et is me opgeval- len hoe- veel on- derzoek er eigenlijk wordt gedaan naar on- derwijs”, zegt Desirée Haan. “Dat realiseer je je niet als je gewoon met onderwijs bezig bent. Je hebt er ook geen tijd voor. Maar hier en in het buitenland gebeurt een hoop. En de onderzoekers zijn heel erg open: ze willen het graag met je delen.”

Haan is onderwijscoördinator bij Studio T, de businessschool van Helicon Opleidingen in Tilburg. Ze is in september gestart met de master Leren en Innoveren van Stoas Hogeschool. Met twintig medestudenten die in hun dagelijkse werk betrokken zijn bij onderwijsinnovatie, van 28 tot 60 jaar oud.

De master begon met een *summer course* van een week op Palma de Malorca. Nu, een half jaar verder, vertel-

catieoverstijgend.”

“Ik heb me ingeschreven voor de master omdat ik merkte dat ik een theoretisch kader miste. We hebben nu teamontwikkeling gehad en leerpsychologie en ik merk dat ik vaak een ‘o-ja-ervaring’ heb. Heel veel theorie herken ik in de praktijk.”

Desirée Haan is ook volop met innovatie bezig. Ze werkt een dag in de week op het bestuursbureau van Helicon in Boxtel aan het herontwerp van de opleidingen. “Hoe kunnen we ze leerzamer, beter, efficiënter en leuker maken?” En Studio T is vernieuwend. “We werken er bijvoorbeeld met *virtual action learning (val)*, een aanpak die tot nog toe alleen in het hbo was. Ik ga voor de master onderzoek doen naar het leerrendement met *val*.”

Stempel

“Je komt de master niet binnen als je niet een opdracht hebt van je werkgever”, zegt Frank de Jong, lec-

lega’s meekrijgen blijkt vaak lastig. Bovendien zou de onderwijsontwikkeling meer op basis van goede onderzoeksinformatie moeten plaatsvinden.”

“Verder is er een maatschappelijk antwoord op het waarom van de master, want we willen betere docenten. De master biedt perspectief voor docenten om zich te ontwikkelen. De groeimogelijkheden binnen het vak van docent zijn immers vaak beperkt.”

Stoas Hogeschool is niet de enige hbo-instelling die de master Leren en Innoveren aanbiedt. Er zijn er nog zeven, maar waar de andere studies zich op pabo en voortgezet onderwijs richten en bij sommige beroeps- onderwijs een onderdeel is, is de master van Stoas de enige die puur op beroeps- onderwijs en bedrijfsleven focust. De master kijkt ook nadrukkelijk over de groene grenzen heen. “Een verrijking voor onze studenten”, zegt De Jong.

“We zijn er trots op dat we van de accreditatie-instelling een stempel hebben gekregen dat we een schoolvoorbeeld van innovatie zijn. Nou ja, een master over innoveren moet zelf ook innovatief zijn.”

Dat innovatieve zit volgens De Jong in drie of vier elementen. “De studenten zijn de volle twee jaar van de opleiding bezig met innovatie op school en gerelateerd onderzoek. Van dat onderzoek gaat het naar de inhoud en weer terug. Verder leren ze in communities, rondom thema’s. Want het is de bedoeling dat ze niet alleen zelf wijzer worden, maar ook met elkaar; in een proces van kenniscreatie. Het gaat bij deze mensen uiteindelijk toch om overdragen van kennis. Het gezamenlijke proces gaat met ondersteuning van het Knowledge Forum. Verder hebben ze

Master Leren en Innoveren

De master Leren en Innoveren van Stoas Hogeschool, twee jaar met een studielast van naar schatting 17,5 uur per week, is bedoeld voor mensen die betrokken zijn bij onderwijsinnovatie of bij opleiden in een bedrijf. Het zijn vaak docenten of stafleden die collega’s willen inspireren. September 2009 startte de eerste lichting. De studenten werken individueel aan hun innovatieopdracht en wisselen in groepjes ervaringen uit.

len Desirée Haan en Marjolein Kroeze over wat ze leren en wat ze daarmee kunnen in de onderwijspraktijk.

Kroeze is sinds 2003 praktijkdocent voor het vmbo in Leeuwarden, AOC Friesland. De afgelopen jaren is ze bezig geweest met de vernieuwing van de bovenbouw en nu met de doorlopende leerlijn naar mbo. “Dat is mijn onderzoek tijdens de master. Lo-

tor op de hogeschool en master director. “Ze moeten het direct kunnen relateren aan de werkomgeving.”

Vanuit die werkomgeving kwam ook de vraag, vervolgt hij. “Er bleek behoefte bij aoc’s aan meer professionaliteit bij het proces van continue onderwijsvernieuwing. Innovatie realiseren op de werkvloer en col-

Masterstudent
Desirée Haan: “Je
gunt jezelf nu de
tijd om te lezen”

een strippenkaart, met strippen die staan voor een bepaald geldbedrag. Ze kunnen daarmee expertise inhuren. Dat gaat met strippen omdat ze moeten leren niet alles zelf te willen doen en ook dat expertise inhuren niet onbeperkt gaat.”

Eye-openers

“Ik stond vooraan toen de master van start ging”, vertelt Desirée Haan. “De eerste intaker van de eerste lichting. Daarvoor had ik zestien jaar bij de NHB Deurne gewerkt en vandaaruit aan de ontwikkeling van opleidingen zoals paraveterinair en ecowildlife. Hoewel het niet eenvoudig was om Deurne te verlaten,

Innoveren volgens de masterstudenten

Wat is innoveren? “Een lastige vraag”, zegt Desirée Haan, Helicon Opleidingen. “Vroeger gaf ik daar zo een antwoord op, maar nu durf ik dat eigenlijk niet meer. Dat doet zo’n opleiding nou met je.”

En leren? “Kirschner zegt daarover: je leert als iets van je kortetermijngeheugen naar je lange-termijngeheugen gaat.”

Misschien voelen veel mensen bij ‘innovatie’ een dreiging, erkent Marjolein Kroeze, AOC Friesland, “terwijl ze er onbewust wel mee bezig zijn. Maar kort door de bocht is innovatie verandering. Die hoeft niet altijd zo groot te zijn. Innovatie kan ook in kleine stapjes.”

wilde ik toch graag naar Studio T. Vanwege de mogelijkheden om mezelf te ontwikkelen. We hebben Studio T een jaar of drie geleden vanuit Deurne opgezet. Alles zelf gedaan, tot en met de aanschaf van koffiekopjes en theelepeltjes bij Ikea.”

Ze is heel positief over de studie. “Het is breed, je hoort over de nieuwste inzichten en je wordt uitgedaagd om rond te kijken, buiten je eigen cirkel, buiten school en ook buiten Nederland. En veel te lezen. Tijdschriften, onderzoeksverslagen en boeken zoals Education and mind in the knowledge age. Je gunt jezelf nu de tijd om te lezen.”

Dat geldt ook voor Marjolein Kroeze. “Ik lees nu Martin Valcke over onderwijsstijlen en Eveline Crone over het puberbrein. Ja, heel toepasbaar en veel eye-openers. Vrijdag vertelde professor Zull uit New York ons via een skypeverbinding

Stoasmaster Leren en Innoveren Onderzoek op eigen school

Desirée Haan werkt op het bestuursbureau in Boxtel met collega's aan herontwerp van onderwijs van Helicon Opleidingen

ding ook dat veel van wat nu rondgaat over hersenen geen nieuwe inzichten zijn, maar dat er wel groeiende belangstelling voor is.”

“Ik keek al een tijdje naar een passende studie en kon niets vinden”, zegt ze. “Tot dit net voor de zomer op de mat viel. Geprikkeld door de beschrijving ben ik naar de informatiedag geweest. En toen ging het snel. Mariet (Spiertz), locatiedirecteur in Leeuwarden, staat er volledig achter.”

Ook Desirée Haan zocht al langer. “Ik heb een tijdje bij de Open Universiteit gestudeerd. Een goede opleiding maar ik moest er teveel schakelen op statistiek. Bovendien heb ik als docent meer aan de combinatie die deze master biedt.”

“Ik vind het leuk om te studeren,” vervolgt ze. “Om daarover te praten en ook om er iets mee te doen in je werkomgeving. Ik heb

lang gezocht naar een geschikte masterstudie. Aangeklopt bij Wageningen Universiteit en vervolgens bij de Stoas Hogeschool. Daar dachten ze toen alleen nog over deze master; ze beloofden te bellen zodra die zou starten.”

Ritme

Het is nu maanden verder. “Je komt eens per drie weken vrijdag en zaterdag naar school. Dan heb je college. Verder werk je veel zelf, bijvoorbeeld via Knowledge Forum. Daar heb je contact met elkaar en kun je reageren en discussiëren, een verdiepingsslag maken.”

“We hanteren allerlei onderwijsmethoden zoals de sociaal-constructieve aanpak. Je moet immers al die leerstrategieën ook zelf ervaren. Zonder oordeel over wat goed is of fout. We leren van elkaar en ook van experts. Zo zijn we naar een le-

zing geweest van Paul Kirschner, hoogleraar bij de OU, en naar workshops van prof. Kessels in België.”

“De studenten komen van vmbo, mbo en hbo, APS en Aequor. Dat maakt het ook leuk. Het woord ‘groen’ komt er niet in voor; het gaat primair om leren en innoveren. Begeleiden van innovatie. En over onderzoek of onderzoek doen.” “Je ziet wel dat mensen een andere basis en een ander kader hebben”, zegt Kroeze. “Dat maakt het ook fijn om in communities te werken.”

“De studie kost meer tijd dan ervoor staat”, zegt ze. “Maar ik vind veel dingen leuk. Ik moet mezelf echt een beetje beperken, een ritme vinden.”

“Wat dit half jaar me heeft opgeleverd”, vraagt Desirée Haan. “Vooral een beter inzicht in de wereld buiten de school en de wereld van de onderzoekers. Wij zijn straks de echte mediators, denk ik, tussen die onderzoekers en het onderwijs. Wij kunnen dat gaan vertalen. We weten dan, als we een onderzoeksrapport lezen, wat we ermee kunnen doen. Dat biedt mogelijkheden voor onderwijs hier, maar ook in het buitenland. Mallorca (de summer course) was wat dat betreft een hele goede start. We hebben nog steeds contacten.”

advertentie

Train de Trainer

Flora- en Faunawet niveau 3

www.ipcgroen.nl

IPC Groene Ruimte BV post@ipcgroen.nl 026-3550100